

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

Handläggare

Maria Jonsson

08-535 300 00

Maria.Jonsson@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Förslag att avsluta insatsen trygg hemgång

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att den biståndsbedömda insatsen trygg hemgång ska avslutas och att insatsen upphör från och med den 1 januari 2024.

Sammanfattning

Insatsen och verksamheten trygg hemgång infördes i april 2019 som en följd av att den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård (LUS) trädde i kraft i januari 2018. Insatsen trygg hemgång betyder att enskilda får stöd i hemmet av en specialgrupp av undersköterskor den första tiden efter utskrivning från sjukhus. Syftet med införandet var att ytterligare kvalitetssäkra att enskilda som bedömts utskrivningsklara från slutenvården skulle få en trygg och säker hemgång. Förändringen innebär att antalet dagar minskade från fem vardagar till tre dagar.

Förvaltningens uppföljning visar att det är få personer som önskar och erhåller insatsen trygg hemgång. De allra flesta, cirka 94 procent, som skrivs ut från slutenvården och är i fortsatt behov av insatser får det direkt via den ordinarie hemtjänsten. Kostnaderna för insatsen trygg hemgång har blivit dyrare än beräknat, initialt beräknades att kostnaderna för utskrivningsklara skulle öka vilket de inte har gjort.

Förvaltningens bedömning och förslag är att insatser till personer som skrivits ut från slutenvården och som har nytt eller förändrat behov av hjälp, i fortsättningen ska utföras av den ordinarie hemtjänsten. Det är det mest kostnadseffektiva alternativet samtidigt som den enskilde även fortsättningsvis kommer att tillförsäkras insatser av god kvalitet. Den ordinarie hemtjänsten har även under den tid som enskilda fått insatsen trygg hemgång, haft ansvaret och utfört insatserna under kvällar och helger. Den enskilde kommer även i fortsättningen att tillförsäkras en trygg och säker hemgång samt en skälig levnadsnivå.

Förvaltningen bedömer att förslaget kommer generera en besparing på cirka tre miljoner kronor när hela avvecklingen är genomförd.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

Beskrivning av ärendet

Insatsen trygg hemgång är inte lagstyrd vilket innebär att det är frivilligt för kommunen att erbjuda insatsen. Trygg hemgång infördes i flera kommuner i samband med att den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) trädde i kraft i januari 2018. Förändringen innebar att antalet dagar för hemtagning av utskrivningsklara patienter minskade från fem vardagar till tre dagar där även helgdagar inkluderades. Ifall kommunen inte klarar av att ta hem en utskrivningsklar person inom tre dagar övergår betalningsansvaret för fortsatt sjukhusvistelse på kommunen.

För att klara en trygg och säker hemgång för personer med behov av extra stöd och insatser i samband med hemgången och samtidigt hålla nere kostnaderna infördes insatsen trygg hemgång i Huddinge den 1 april 2019. Insatsen utförs av en specialgrupp om sex undersköterskor inom egenregi. Insatsen ingår inte i valfrihetssystemet.

Sedan starten är det totalt 215 individer som har tagit del av insatsen. Det ger ett snitt på 4 personer per månad mellan april 2019 och augusti 2023. I förhållande till det totala antalet personer som under en månad skrivs ut från slutenvården motsvarar det knappt sex procent. Huddinge kommun har inte belastats med några kostnader för utskrivningsklara.

Enligt vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan för 2023 framgår att alla verksamheter ska arbeta resurseffektivt för att säkra en budget i balans. Att förvaltningen ser över behovet av insatsen trygg hemgång ligger i linje med det uppdraget.

Trygg hemgång

Insatsen trygg hemgång betyder att enskilda får stöd i hemmet av en specialgrupp av undersköterskor den första tiden efter utskrivning från sjukhus. Målet med insatsen är att enskilda ska få stöd att lära sig leva så självständigt som möjligt efter tiden på sjukhus samt att teamet ska göra en bedömning av det framtida omsorgsbehovet. Insatsen trygg hemgång utförs i sin helhet av kommunens egen regi.

Stödet ges dagtid under måndag till fredag, mellan klockan 07:00–16:00, efter ett schema som utgår från den enskildes behov. Övriga tider är det den ordinarie hemtjänsten som ger stöd och omsorg. Insatsen beviljas under högst två veckor.

I kommuner där insatsen trygg hemgång varit framgångsrik har kommunen även ansvaret för hemsjukvården där även andra yrkesprofessioner ingår såsom paramedicinare och sjuksköterskor. I sådana kommuner kan insatsen bedrivas mer effektivt eftersom kommunen har ansvaret för helheten kring individen. Arbetet kring den enskilde blir på så sätt mer resurseffektivt.

Förvaltningens synpunkter

När insatsen infördes bedömdes den nödvändig för att trygga hemtagning av utskrivningsklara från slutenvården samt att kostnaderna inte skulle öka. Efter

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

drygt fyra år med insatsen kan det konstateras att behovet inte har motsvarat förväntningarna och att insatsen därför har blivit dyrare än beräknat.

Vid en avveckling av insatsen trygg hemgång kommer personer med behov av hjälp istället beviljas hemtjänst och insatserna utföras av ordinarie hemtjänstutförare. Redan idag får de flesta som skrivs ut från slutenvården alla sina insatser utförda av den ordinarie hemtjänsten. Om det vid hemgång finns behov av mer insatser och det är osäkert hur den enskildes hjälpbehov kommer vara framöver så beviljas personen ett kortare beslut på hemtjänst under 14 dagar till en månad. Därefter görs en uppföljning i den enskildes bostad där både biståndshandläggare och hemtjänsten deltar. Därefter fattas ett nytt beslut om hemtjänst.

Förvaltningens bedömning och förslag är att insatser till personer som skrivits ut från slutenvården och som har nytt eller förändrat behov av hjälp i fortsättningen bör utföras av den ordinarie hemtjänsten. Det är det mest kostnadseffektiva alternativet samtidigt som den enskilde även fortsättningsvis kommer att tillförsäkras en trygg och säker hemgång och insatser av god kvalitet. Det är viktigt att poängtera att den ordinarie hemtjänsten, även under den tid som enskilda fått insatsen trygg hemgång, haft ansvaret för insatserna under kvällar och helger.

Den 1 juli 2022 infördes en ny bestämmelse i socialtjänstlagen med krav på att den som har hemtjänst ska erbjudas en fast omsorgskontakt. Det innebär att det finns en utsedd person i hemtjänsten som lär känna den enskilde lite extra och har en helhetsbild över hans eller hennes behov. Att den enskilde har en utsedd person inom hemtjänsten kan öka känslan av trygghet hos den enskilde men borgar även för individanpassning, samordning och kontinuitet. Bestämmelsen om fast omsorgskontakt fanns inte vid införandet av insatsen trygg hemgång.

Personal

Enheten består av sex undersköterskor anställda på heltid. Eventuell övertalighet kommer att hanteras enligt gällande arbetsrättsliga process.

Ekonomiska konsekvenser av en avveckling

I den prognos som tagits fram i delårsrapporten per den 31 augusti 2023 förväntas nettokostnaden för enheten trygg hemgång uppgå till drygt 3,8 miljoner kronor.

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

Tabell 1. Prognostiserad nettokostnad per 31 augusti 2023.

Befintliga intäkter och kostnader, tkr	Prognos	Budget
Intäkter	-11	0
Personalkostnader	3 398	3 407
Lokalkostnader	60	57
Varor och tjänster	8	8
Rehabutbildning och bemanningscenter	51	51
Nettokostnad	3 813	3 791

Förvaltningens bedömning är att en avveckling av enheten för trygg hemgång skulle innebära att de kostnader som idag finns inom enheten i stort sett skulle upphöra. De kostnader som förväntas finnas kvar är kostnader som delas med natt- och larmpatrullen, till exempel kostnader kopplade till lokalen samt kostnader för enhetschef och biträdande enhetschef. Dessa kostnader beräknas uppgå till 0,6 miljoner kronor enligt vad som framgår i tabellen nedan och skulle belasta natt- och larmpatrullen.

Tabell 2. Kvarstående kostnader efter en avveckling

Kostnader som kvarstår efter avveckling, tkr	Prognos
Enhetschef och biträdande enhetschef	519
Hyreskostnad	57
Leasing av inventarier	18
Avskrivningar för passersystem och inbrottslarm	7
Nettokostnad	601

Sammantaget innebär det att nettokostnaden förväntas minska med 3,2 miljoner kronor vid avvecklingen av enheten för trygg hemgång.

En konsekvens av en avveckling är att personer med behov istället skulle beviljas hemtjänst och insatserna skulle utföras av ordinarie hemtjänstverksamhet, antingen av kommunens egen utförare eller av externa utförare inom ramen för lag om valfrihetssystem. Vissa personer kan även komma att beviljas plats på korttidsboende.

Konsekvens för hemtjänsten

Baserat på statistik för hur utförandet av timmar har fördelat sig mellan utförare i egen och extern regi är förvaltningens bedömning att 53 procent av timmarna kommer utföras i egen regi och 43 procent av extern utförare.

För den del av timmarna som utförs inom kommunens egen regi är förvaltningens bedömning att det inte kommer leda till ökade kostnader eftersom insatsen kan hanteras med befintlig personal. För den andel som utförs av utförare i extern regi tillkommer en kostnad för varje timme som utförs enligt den prislista som gäller. För 2023 betalar kommunen 532 kronor per timme i ersättning till externa utförare. Vid ett antagande om att utförandegraden skulle ligga på den genomsnittliga nivån för de senaste 12 månaderna skulle det innebära att

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

kommunen skulle få en tillkommande nettokostnadsökning med 0,3 miljoner kronor till externa utförare.

Eftersom hemtjänsten är ersättningsfinansierad skulle fler timmar innebära att utföraren inom egen regi får en ökad intäkt. Detta är en intern transaktion inom kommunen och innebär ingen faktisk kostnadsökning ur nämndens perspektiv. Eftersom inga kostnader förväntas tillkomma skulle det enligt förvaltningens beräkning förbättra den egna utförarens resultat med 0,3 miljoner kronor¹.

Behov av korttidsboende

Förvaltningen bedömer att var tionde person av de som skrivs ut från slutenvården (högt räknat) har behov av plats på korttidsboende under cirka två till tre veckor. Under perioden januari till augusti 2023 är det 40 personer som haft insatsen trygg hemgång. Baserat på detta skulle det motsvara ett behov av 0,3 helårsplatser inom korttidsboende. Bedömningen är att detta kan hanteras inom ramen för befintlig verksamhet och skulle därmed inte innebära någon kostnadsökning.

Omställningskostnader

I samband med att verksamheten avvecklas behöver personalen omplaceras eller sägas upp. Beroende på hur detta hanteras kan det tillkomma kostnader för introduktion i andra verksamheter, lönekostnader under uppsägningstid med mera.

I dagsläget leasar trygg hemgång en bil vilken antingen kommer att sägas upp eller användas inom andra verksamheter. I förlängningen förväntas kostnaden upphöra eller ersätta annan kostnad men under övergången kan kostnaden dock kvarstå beroende på avtal och hur man väljer att hantera bilen.

Sammantagen ekonomisk bedömning

Enligt förvaltningens beräkningar innebär en avveckling av trygg hemgång en besparing med 3,0 miljoner kronor för nämnden som helhet.

Tabell 3. Nettokostnadsförändring

Nettokostnadsförändring, tkr	Prognos
Nettokostnadsminskning för avveckling av enheten för trygg hemgång	-3 212
Nettokostnad för tillkommande timmar, extern regi	257
Summa nettokostnadsförändring	-2 955

Sammantagen bedömning

Vid en avveckling av insatsen trygg hemgång kommer personer som skrivs ut från slutenvården och har ett nytt eller förändrat behov av hjälp att få sina behov tillgodosedda av den ordinarie hemtjänsten. Det är det mest kostnadseffektiva alternativet samtidigt som den enskilde även fortsättningsvis kommer att tillförsäkras insatser av god kvalitet och en trygg och säker hemgång.

¹ Antagandet bygger på en uppskattning av antalet hemtjänsttimmar som motsvarar det som utförts av trygg hemgång under perioden januari till augusti 2023 samt nuvarande procentuella fördelning av hemtjänsttimmar mellan externa utförare och egenregi.

Datum
2023-10-19

Diarienummer
VON-2023/573.111

Enligt förvaltningens beräkningar innebär en avveckling av trygg hemgång en besparing med 3 miljoner kronor för nämnden som helhet.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förvaltningen räknar med att avvecklingen ur ett helårsperspektiv ska ge en ekonomisk besparing på närmare 3 miljoner kronor.

Förslaget medför inga juridiska konsekvenser.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Ann-Christine Falck Brännström
verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsens förvaltning, upphandlingssektionen